

ὑπαιθρο καὶ ὕστερα τὸ ἔπινε καὶ γινόταν καλὰ) Μισθ. "Εχει δαμάδ-θηνα ἄσπρα, μαῦρα, πᾶσ-σα λ-λογη Βουν. Σὰν ἔμ' βλέφατα τὰ δαμάδ-θηνα, ἔν' γλυκεία (ὅταν εἶναι ὥριμα τὰ δαμάσκηνα, εἶναι γλυκὰ) αὐτόθ. || Φρ. "Ασκημα δαμάσκηνα καὶ πρικῆς ἐλίες (λέγουν οἱ ἀναγγέλλοντες δυσάρεστα) Τῆλ. Μασάρον τοῦ δαμάδ-θ'νου (μασάρον = συμπιέζω τὸν καρπὸν δίδων εἰς αὐτὸν σχῆμα πεπλατυσμένον) Ἀλόν. || Παροιμ. Μὲ τὸ σῆμερα μὲ τὸ αὖριο ποῦ λές, γενῆκαν τὰ δαμάσκηνα ἐλίες (διὰ τοὺς διαρκῶς ἀναβάλλοντας) Μακεδ. (Χαλάστρ.) Ἡ παροιμ. κ.ά. Κούτς, σύντεκε, νὰ γίνουν τὰ δαμάσκηνα (ἐπὶ βραδυποροῦντος εἰς ἐργασίαν τινὰ) Θράκ. (Σηλυβρ.) "Αλλου 'νι τοῦ κοῦδ'λου κι ἄλλον τοῦ δαμάδ-θ'νοι (ἐπὶ συγκρίσεως δύο προσώπων διαφερόντων οὐσιωδῶς μεταξὺ των) Ἡπ. (Ἑλληνικ.) Οἱ γοιγοὶ τρῶν τὰ δαμάσκηνα καὶ τὰ παιδιὰ μοι υδιδάζουν (ὅτι τὰ τέκνα ὑφίστανται τὰς συνεπειὰς τῶν σφαλμάτων τῶν γονέων τους) πβ. τὸ τῆς Π.Δ. (Ἰεζεκιήλ 182) «οἱ πατέρες ἔφαγον ἄμφωκα καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν» Προπ. (Κύζ.) Οἱ μικροὶ τρῶνε τὰ δαμάσκηνα καὶ οἱ τρανοὶ ξινίζοντε (ἀντίθ. πρὸς τὴν προηγουμ.) Πελοπν. (Σαραντάπ.) Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαγ. κ.ά. Δίνε τοῦ ἔχτροῦ σου δαμάσκηνα καὶ τοῦ φίλου σου ἀπιδία (διότι τὰ μὲν δαμάσκηνα εἶναι δύσπεπτα, τὰ δὲ ἀπιδία εὐπεπτα) Κεφαλλ. || Ἄσμ.

Τ' ἄγουρα δαμάσκηνα κ' οἱ πικρῆς ἐλίες,
τὰ κρυφομυλήματα δὲν εἶν' καλῆς δουλειῆς
Θήρ.

Πιός μου τόπεν ἄστῆμο | τ' ἄγουρο δαμάσκηνο,
ὄγιοι δὲ μου τ' ἀγαπᾷ, | χίλιοι χρόνοι νὰ 'ν' κακὰ
(βαυκαλ.) Μύκ.

"Ολοι μου τό 'παν ἄσκημο | τοῦτο τὸ δαμάσκηνο
ὄλοι μου τό 'παν σιχαμένο, | τὸ μοσχογυρισμένο
Συνών. μὲ τὸ προηγουμ. Κύθηρ. Τὸ ἄσμ. εἰς παραλλαγ. κ.ά.

Καλέ, τσερά Καδίρανα, βασίλισσα δοῦ κόσμον,
κάνένα-δυὸ δαμάσκηνα, ὅτι νὰ φεύγω, δὸς μου
Νάξ.

Σὰ μῆλο, σὰ δαμάσκηνο κιτρινοφυλλισμένο
Κεφαλλ. β) Τὸ δένδρον Προύμνη ἢ ἡμερος (Prunus domestica) τῆς οἰκογ. τῶν Ροδιδῶν (Rosaceae), κοινῶς δαμασκηνιὰ Καππ. (Ἀρσβάν.) 2) Ὁ καρπὸς τῆς Προύμνης τῆς ἐμβολιαζομένης (Prunus insititia) τῆς οἰκογ. τῶν Ροδιδῶν (Rosaceae) Ἀντίπαξ. Κύπρ. Μακεδ. (Σταν.) Παξ. Τσακων. (Χαβουτσ.) κ.ά. Συνών. βαρδάσα 2, κορόμηλο, πορδάλα, πουρνέλα, τζάνερο. 3) Ὁ καρπὸς τῆς Προύμνης τῆς ἀκανθώδους (Prunus spinosa) ἐπίσης τῆς οἰκογ. τῶν Ροδιδῶν (Rosaceae) πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. Συνών. ἀβράμυλο, ἀγριοαβράμυλο, ἀγριοδαμάσκηνο, ἀγριοκορόμηλο, ἀγριοπουρνέλα, βράβυλο, ρίκι, τσάπουρο.

δαμασκηνός ἐπίθ. (I) Σκυρ. Πελοπν. (Τριφυλ.)—Λεξ. Βάιγ. Π. Βλαστ., 327 Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. Δαμασκός.

1) Ὁ ἐκ Δαμασκοῦ προερχόμενος, ἐπὶ πραγμάτων, ὑφασμάτων κυρίως καὶ ὅπλων, φημιζομένων διὰ τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἀντοχὴν των ἐνθ' ἄν.: Δαμασκήνῃ στόφα Σκυρ. Δαμασκήνῃ σπαθί Λεξ. Βάιγ. Δαμασκήνῃ ξίφος Λεξ. Πρω. Δημητρ. 2) Τὸ Οὐδ. οὗς., χρυσοῦφαντον μεταξωτὸν πολυχρωμον ὑφασμα Πελοπν. (Τριφυλ.) Σκυρ. κ.ά. Συνών. δαμασκίς 1β, δαμάσκο, καμουχᾶς. Ἡ σημ. καὶ εἰς Σομ.

δαμασκηνός ἐπίθ. (II) Αἶγιν. Ἰων. (Μαγνησ.) Μακεδ. (Σισάν.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὗς. δαμασκηνιὰ. Ὁ σχηματισμὸς κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἐπίθ. δαμασκηνός (I).

Ὁ κατεσκευασμένος ἐκ ξύλου δαμασκηνέας ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἐσεία πρέπει, ἀφέντη μου, δαμασκήνῃ τραπέζι,
ὅταν ἀνθῇ ἡ δαμασκηνιά, ν' ἀνθῇ καὶ τὸ τραπέζι
Αἶγιν.

Καὶ πάλι ξαναστρώνει σου δαμασκήνῃ τραπέζι,
ὅταν ἀνθῇ ἡ δαμασκηνιά, ν' ἀνθῇ καὶ τὸ τραπέζι
Μακεδ. (Σισάν.)

Ἐσέν', ἀφέντη, πρέπει σου δαμασκήνῃ τραπέζι,
νὰ ζῆγῃς, νὰ ζῆγῃς, νὰ μᾶς κερᾶς, νὰ ζῆγῃ καὶ τὸ τραπέζι
Ρόδ.

δαμασκίς ἐπίθ. Λεξ. Μπριγκ. εἰς λ. δαμασκός Οὐδ. διμισκὶν Πόντ. (Τραπ.) διμισκί πολλαχ. διμισκί Ρόδ. κ.ά. διμισί Εὐβ. (Κύμ.) διμισκί Ἀστυπ. ντιμισκί Ἡπ. — Γ. Μακρυγ., Ἀπομν., 2,46 Α. Οἰκονομίδ., Τραγοῦδ. Ὀλύμπ., 32 ντιμισκί Α. Passow, Popular. Carm., 155 τιμισκί Λέσβ. ἱμισκί Κάρπ. ἱμισκί Κάρπ. δεμεστὶ Ρόδ. διμισκί Τῆλ. δαμασκί πολλαχ. νταμασκί Ἡπ. Θεσσ. δαμισκί Ἡπ. (Κόνιτς.) — Κ. Κρυστάλλ., Ἔργα, 2, 124.

Ἐκ τοῦ Ἀραβ. *dimiski* (βλ. Λεξ. Χλωροῦ, 791), παρὰ τὸ ἑπ. τὸ Τουρκ. *dimiski*. Οἱ ἀρχόμενοι ἀπὸ δα- τύποι κατ' ἐπίδρασιν τοῦ κυρίου ὀνόμ. Δαμασκός. Ὁ τύπ. διμισκί καὶ εἰς Σομ.

1) Ὁ ἐν Δαμασκῷ κατεσκευασμένος, κυρίως ἐπὶ ξιφῶν ἐξ εἰδικοῦ χάλυβος ὅπως ἰδιαιτέρας ἀντοχῆς καὶ ἐλαστικότητος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μαχαιρῶν, ὅπλων ἄλλων χαλυβδίνων ἐργαλείων καὶ μεταξίνων πεποικιλμένων ὑφασμάτων, ἀρίστης ποιότητος, κατεσκευασμένων κατὰ τὰ ἐν Δαμασκῷ πρότυπα κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Δαμασκί σπαθί - μαχαίρι - ὑφασμα κοιν. Εἶχι οὐ πάππους μ' ἕνα δαμασκί σπαθί Ἡπ. (Κουκούλ.) Τὸ ντυοφέκι μ' τὸ δαμασκί Μακεδ. Δερπάνι δαμισκί Ἡπ. (Κόνιτς.) — Κι ὅντως ντιμισκί σπαθί πολυτίμητο ἦταν Γ. Μακρυγ., ἐνθ' ἄν. Δαμισκί σπαθί κρεμόνταν μὲ χρυσὰ λουριά ἀπὸ τῆς ζώνης του κατὰ τὸ ξερβὸ πλεονὸ Κ. Κρυστάλλ., ἐνθ' ἄν. || Ἄσμ.

Πᾶρε τὸ διμισκί σπαθί καὶ κάμε το δικό σου
κι ὡς θέλεις τότε παίδεψε τὸν ἀγαπητικό σου
Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Σαῖτες, μὴ λιεύγετε, καρδιά μου, μὴ φοβᾶσαι
καὶ σύ, σπαθί μου διμισκί, κόβγε καὶ μὴ λυπᾶσαι
αὐτόθ.

Βάστα, μαῦρε μου, δυνατὰ καὶ πίσω μὴ γυρίσης
καὶ σύ, σπαθί μου διμισκί, μὴν τύχη καὶ ραγίσης
Α. Ρουμελ. (Σωζόπ.)

Ἐσ' ἔχεις διμισκί σπαθὶν τξ' ὀρκυόπηχον γονδάρι,
γονδάρεψέ το τὸ σκυλ-λδίμ, βριχοῦ σὲ θανατώση
(ὀρκυόπηχον = μήκους ὀργυιᾶς) Ρόδ.

Σαῖτ-ῆες μ' Ἀλεξανδρινές, καμμιὰ νὰ μὴλ-λνγίση
καὶ σύ, σπαθίμ-μου διμισκί, νὰ μὴν ἀποστομώσης
αὐτόθ.

Πόχουν τὰ δαμασκιά σπαθιά, τ' ἀλάθεντα μαχαίρια
Πελοπν. (Μεσσην.)

Γυναίκιον ὁ πόλεμος, κοριτζᾶκὸν ὁ κοῦρσος
καὶ τὸ σπαθίμ μου διμισκὶν κόφτει καὶ δὲ φοβᾶται
Πόντ. (Τραπ.)

Μάννα, δὲ θέλω φρόνιμη, δὲ θέλω ἄν' γυναῖκα,
μόν' ἀγαπῶ τὴ λευτεργιά καὶ τὸ μακρὸν τουφέκι
καὶ τὸ σπαθὶ τὸ διμισκί

Κρήτ.

Τὸ δρόμο πῆραν σύνταχα κ' ἐφτάσαν 'ς τὸ γεφύρι,
ὁ Νίκος μὲ τὸ δαμασκί σπαθὶ τὴν ἄλυσό του κόφτει

Μακεδ. (Ὁλυμπ.)

Γένεστε Τουρκόπουλα νὰ χαρῆτε τὴν Τουρκιά,
τ' ἄλογα τὰ γρήγορα, τὰ σπαθιά τὰ δαμασκιά;

Μακεδ. (Γρεβεν.)

Ὡ ἔρωτα ἀπάνθρωπε, μὲ διμισκί μαχαίρι,
'ς τ' ἀμάθητα καὶ 'ς τὰ μικρὰ πῶς πᾶς καὶ βάζεις χέρι;

Ἰων. (Κρήν.)

Πέντε μαχαίρια ἱμισκιά τσαινουργιοκαπνισμένα,
μέσ' 'ς τὴν καρδιά μου τσ' ἄμ - μνηχτοῦ, ἔσ-σ'
ἀπαρτιοῦμ' ἐσένα

Κάρπ. Τὸ ἄσμ. εἰς παραλλαγή. κ.ά.

Ὡς μ' ἐσφιχταγαλιάζοντα τὰ πύβονλά σου χέρια,
ἐτσά νὰ σοῦ τὰ κόφουνε μὲ διμισκιά μαχαίρια

Κρήτ.

Βάλ-λῃ εἰ τὰ τσαλ-λῃ οπράσινα τὸ δεμεστὶ ξεφόρι,
πηγαίν-νει κάτω 'ς τὸν γιαλ-λῃ ὁ, γάτω 'ς τὸ περιβόλι
(τσαλ-λῃ οπράσινα = ἀτσαλοπράσινα) Ρόδ.

Ἐχω τῷ ἀνδέν-ρες διμισκιές τῷ ἀτσάλ-λενα κατάρτια
Μεγίστ.

Κ' ἔχει τὴν πρύμνην του χρυσῇ, τὴν πλώρην τ' ἀσημένια
καὶ τὰ κουπιά του διμισκιά καὶ ναῦτες ἀντρεωμένους

Λευκ. Τὸ ἄσμ. εἰς παραλλαγή. κ.ά. || Ποίημ.

Κι αὐτός, γιὰ νὰ μὴ δῇ τὴν καταφρόνια,
τὸ δαμασκί του σέρνει γιαταγάνι,
καὶ κυνηγώντας ἡσκίους ἐτρελλάθη

Μ. Τσιριμώκ., Ἐκ βιβλ., 21

2) Τὸ Οὐδ. οὐσ. ἢ σπάθη ἢ ἐκ Δαμασκοῦ προερχομένη
κατὰ Δαμασκηνὸν πρότυπον κατασκευασθεῖσα Εὐβ. Ἡπ.
Θεσσ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Κάρπ. Κρήτ. Κυκλ. Στερελλ.
(Λαμ.) κ.ά. — Ε. Στρατουδ., Κρητικ. ἐμπνεύς., 27 — Λεξ.
Αἰν. || ἄσμ.:

Μάννα μου, τοῦ πολλαποῦ τοῦ νιοῦ τοῦ διωματάρη
π' ἔχει θωριάν ἀγγελικὴν μὲ ἱμισκί ζωσμένους
(πολλαποῦ = πολλαγαποῦ, πολυαγαπημένου) Κάρπ.
Ἐγὼ δὲ θέλω ψυχογὶός βαριά νὰ μὲ πλουτίσῃς,
γιὰ νὰ βαστῶ τὸ διμισκί καὶ τὸ χρυσὸ ρτουφέκι

Ἡπ. || Ποίημ.

Κ' ἐκεῖ πού ἔσερνε τὸ διμισκί ἀπ' τὴ θήκη,
κατάστηθα τὸν χτύπησαν φαρμακεμένα βόλμα

Ε. Στρατουδ., ἔνθ' ἄν. β) Ὑφασμα χρυσοῦφαντον καὶ ποικι-
λόχρωμον προερχόμενον ἐκ Δαμασκοῦ ἢ κατὰ Δαμασκηνὸν
πρότυπον κατασκευαζόμενον Ζάκ. Κρήτ. Κῶς (Πυλ.) κ.ά.
Συνών. δαμασκηνός (Ι) 2, δαμάσκο, καμου-
χᾶς. γ) Τὸ ποικίλον χρῶμα τῶν ὑφασμάτων τῆς Δαμασκοῦ
Θεσσ. δ) Εἶδος χοροῦ Εὐβ.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Δαμασκῆς Ἀντίπαξ.
Ἐρεικ. Κέρκ. Ὁθων. Παξ. καὶ ὡς παρων. ὑπὸ τὸν αὐτὸν
τύπ. Ἐρεικ. Ὁθων. Παξ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ.
Διμ'σκῇ Στερελλ. (Ὑπάτ.) Ράχη τοῦ Δαμασκῆ Ἀντίπαξ.
Παξ.

δαμάσκο τό, σύνθηθ. δαμάσκου σύνθηθ. βορ. ἰδιωμ. da-
μάσκο Ζάκ. Κρήτ. δαμασκὸ Θεσσ. δαμάσκα ἢ, Θράκ. (Μυ-
ρίφ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. d a m a s k o. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. δαμά-

σ κ ο ν εἰς ἔγγραφ. ἐκ Ζάκ. τοῦ 1825 (βλ. Ἀθηνᾶν 28(1916),
246). Ὁ τύπ. δαμάσκα ἢ, καὶ εἰς προικοσύμφωνον τοῦ
1770 Ἀθῆν. (βλ. Δ. Καμπούρογλ., Μνημ. Ἱστορ. Ἀθῆν.
1, 264).

1) Ὑφασμα μεταξωτὸν κυρίως, ἀλλὰ καὶ μάλλινον, πε-
ποικιλμένον δι' ἐνυφασμένων σχημάτων χρώματος βαθέος
ἐρυθροῦ, προερχόμενον ἐκ Δαμασκοῦ ἢ κατασκευασμένον
κατὰ τὴν Δαμασκηνὴν τεχντροπίαν, χρησιμεῖον πρὸς κα-
τασκευὴν ἐφαπλωμάτων, ἱερατικῶν ἀμφίων, καλυμμάτων
ἐπίπλων κ.τ.δ. σύνθηθ.: Φελόνη δαμάσκο Κρήτ. Πάπλωμα
δαμάσκο Ἀθῆν. Τοῦ ῥριξε καὶ τὸ δαμάσκο πάπλωμα, γι-
ατί ἔκανε κρύο Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Ἐνα προικατ'κου
φ'στάτ' τ'ς κυραμάννας μ', ἦταν δαμάσκον (κυραμάννα =
μάμμη) Ἡπ. (Κουκούλ.) Συνών. εἰς λ. δαμασκίς 2β.

2) Τάτης πολυτίμος Κέρκ.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τύπ. Δαμάσκος Βιθυν. (Νέα Μου-
δαν.) Μακεδ. (Πρωτ. Ροδολίβ.) Πελοπν. (Μολ.) Σκίαθ. καὶ
ὡς παρωνύμ. ὑπὸ τύπ. Δαμασκός Ἡπ. (Ραδοβύζ.)

δαμασκωτός ἐπίθ. Λεξ. Βλαστ., 340 Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαμασκί, διὰ τὸ ὅπ. βλ. εἰς λ. δαμα-
σκίς, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ωτός. Πβ. τὰ ἀμν-
γδαλωτός, κροσσωτός, μεταξωτός κ.ά.

1) Δαμασκίς 1, τὸ ὅπ. βλ., Λεξ. Βλαστ., ἔνθ' ἄν.:
Δαμασκωτὸ σπαθί. 2) Ἐπὶ ὑφασμάτων, τὸ ὑφασμένον καὶ
πεποικιλμένον κατὰ τὴν Δαμασκηνὴν τεχντροπίαν Λεξ.
Πρω. Δημητρ.: Δαμασκωτὰ τραπεζομάντηλα Λεξ. Δημητρ.

δάμασμα τό, λόγ. πολλαχ. καὶ δημῶδ. Κρήτ. (Κίς.
κ.ά.) Νίσυρ.

Ἐκ τοῦ ρ. δαμάζω. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δαμάζω, ἢ τιθάσει-
σις λόγ. πολλαχ. καὶ δημῶδ. Κρήτ. (Κίς. κ.ά.): Νωρίτερα
τοῦ χρειάζεσθαι δάμασμα, ὅχι τώρα πού ἔγινε ἄντρα;
Ἀθῆν. Τὸ πονάρι ἤθελε δάμασμα, ἐδὰ ἐπέρασε ὁ καιρὸς
του, γι' αὐτὸ κάνει σὰ δὲ ἀφηγιασμένο Κίς. Τὰ κοπέλια
θέλουνε δάμασμα, ὅθεν εἶναι μικιά, γιὰτὶ δὲ δὰ κάνεις καλά,
ὅδε μεγαλώσουνε (μικιά = μικρά, δὲ δὰ κάνεις καλά = δὲν
μπορεῖς νὰ τὰ ποδηγετήσῃς) αὐτόθ. β) Μεταφ. χαλιναγωγῆ-
σις τῶν παθῶν λόγ. ἐνιαχ. Ἡ σημ. καὶ εἰς Σομ. 2) Ἡ
θλάσις τῶν μυῶν Νίσυρ. 3) Ἐπὶ κρέατος, σίτεμα Λεξ.
Βάιγ.

δαμασμός ὁ, Λεξ. Περίδ. Πρω. Δημητρ.

Τὸ Ἑλληνιστ. οὐσ. δαμασμός.

Δάμασμα, 1, τὸ ὅπ. βλ.

δαμαστός ἐπίθ. Λέσβ. (Μυτιλήν. Πλομάρ.) — Λεξ.
Βάιγ. δαμαστό Ἀπουλ. (Μαρτ.)

Ἐκ τοῦ ρ. δαμάζω. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ὁ δυνάμενος νὰ δαμασθῇ Ἀπουλ. (Μαρτ.): Ἐ κ-
κέκ-κι τὸ δαμάλι, ἔν' δαμαστό (εἶναι μικρὸ τὸ δαμάλι, εἶναι
δυνατὸν νὰ δαμασθῇ). 2) Ἐπὶ καρπῶν καὶ κυρίως ἐπὶ ἐλαιῶν,
ὁ ὑπερβολικὰ ὥριμος ἢ ὁ γινωμένος, ὁ ἔτοιμος πρὸς
βρῶσιν κατόπιν ἐπιδράσεως τοῦ ἐπιπεπασμένου ἀλατος
Λέσβ. (Μυτιλήν. Πλομάρ.): Ἐλιές δαμαστές Μυτιλήν.

δαμινά ἐπίρρ. Κρήτ. (Ἐμπαρ. Σητ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. δαμινός, τὸ ὅπ. βλ. εἰς Κ. Σάθα,
Τουρκοκρ. Ἑλλ., 257 τύπ. ἐδαμινά.

Ἀσθενῶς, ἐλαφρῶς, μόλις, συνήθως δις ἐπαναλαμβανό-
μενον πρὸς ἐπίτασιν τῆς σημασίας ἔνθ' ἄν.: Δαμινά -

